
DYSCALCULIEPROTOCOL

2College Jozefmavo
25 JANUARI 2024

Vastgesteld	Datum
KD	25-01-2024
Datum inwerkintreding	25-01-2024
Geldigheidsduur	12 maanden
Publicatie	Extern en Intern

Inhoud

Uitgangspunten	3
Dyscalculieverklaring	3
Wanneer wij dyscalculie bij uw kind vermoeden	4
Faciliteiten voor leerlingen met dyscalculie	4
Dispensatie	4
Rekentoets	4
Eindverantwoording	5
Bijlage 1: Rolverdeling binnen de school	6
Bijlage 2: Standaardrekenkaarten van het College voor Toetsen en Examens (CVTE)	7
Bijlage 3 VOORBEELDEN FACILITEITENPAS DYSCALCULIE	13

Uitgangspunten

We hanteren de definitie dyscalculie volgens Ruijsseenaars, Van Luit & Van Lieshout (2006, p. 28)¹:

'Dyscalculie is een stoornis die gekenmerkt wordt door hardnekkige problemen met het leren en vlot en/of accuraat oproepen/toepassen van reken-wiskundekennis (feiten/afspraken).'

Criteria:

- Er is sprake van een significante rekenachterstand ten opzichte van leeftijd- en/of opleidingsgenoten, waar de persoon in het dagelijks leven door gehinderd wordt (criterium van ernst).
- Er is sprake van een significante rekenachterstand ten opzichte van datgene wat op basis van de individuele – cognitieve – ontwikkeling van de persoon verwacht mag worden (criterium van achterstand).
- Er is sprake van een hardnekkig rekenprobleem, dat resistent is tegen gespecialiseerde hulp (criterium van didactische resistentie*).

*Didactische resistentie:

- Geringe vooruitgang na een half jaar gespecialiseerde ondersteuning op het gebied van rekenvaardigheden. De interventies moeten minimaal betrekking hebben op ondersteuningsniveau 3, dat wil zeggen dat ze hebben plaatsgevonden buiten de context van reguliere of verlengde instructie in de klas.
- Jarenlang passend onderwijs zoals beschreven in het Protocol Ernstige Reken-Wiskundeproblemen en Dyscalculie (ERWD) (vanaf groep 6).

Mogelijke kenmerken van dyscalculie bij een leerling:

- Problemen met tellen
- Problemen met plaatsen van cijfers in de getallenrij
- Problemen met automatiseren van de basisvaardigheden
- Problemen met ruimtelijk inzicht
- Veel fouten en/of traagheid in de uitvoering van rekenprocedures

Hieruit blijkt dat leerlingen met dyscalculie niet alleen problemen ondervinden tijdens vakken als wiskunde of rekenen, maar dat zij ook moeite kunnen hebben met vakken als aardrijkskunde, scheikunde, natuurkunde, biologie, economie of geschiedenis, waarbij een beroep gedaan wordt op bijvoorbeeld berekeningen of ruimtelijk inzicht. Denk aan het werken met coördinaten of het plaatsen van jaartallen in een tijdlijn.

Dyscalculieverklaring

Indien er voor aanmelding op een 2College school bij een leerling de diagnose dyscalculie is vastgesteld, worden de ouders verzocht om de dyscalculieverklaring én het onderliggende onderzoeksrapport aan school te verstrekken. Ditzelfde geldt voor leerlingen die tijdens hun schoolloopbaan een dyscalculieverklaring krijgen. De dyscalculieverklaring is nodig voor het toekennen van faciliteiten. Het onderzoeksrapport wordt bestudeerd, omdat er onderlinge verschillen zijn tussen leerlingen met de diagnose dyscalculie, waardoor de handelingsadviezen ook kunnen verschillen. Vervolgens kunnen passende faciliteiten worden toegekend.

---

¹ Ruijsseenaars, A. J. J. M., Van Luit, J. E. H. , & Van Lieshout, E. C. D. M. (2006). Rekenproblemen en dyscalculie. Rotterdam: Lemniscaat.

Een dyscalculieverklaring wordt als valide beschouwd wanneer deze is afgegeven én ondertekend door een geregistreerde GZ-psycholoog en/of orthopedagoog-generalist. Verder moet worden aangegeven welke belemmeringen de leerling ondervindt en welke faciliteiten nodig zijn.

Wanneer wij dyscalculie bij uw kind vermoeden

Wanneer de vakdocenten vermoeden dat er bij een leerling mogelijk sprake is van dyscalculie, is de mentor/coach het eerste aanspreekpunt. Er wordt zorgvuldig gekeken naar het dossier van de leerling en de hulpvraag. Er wordt in kaart gebracht in hoeverre het voor de leerling belangrijk kan zijn om in aanmerking te komen voor een dyscalculieverklaring. Vervolgens kan in samenwerking met de orthopedagoog een dyscalculiescreeningstraject ingezet worden. Gedurende dit traject wordt bekeken in hoeverre er bij de leerling sprake is van aanwijzingen voor dyscalculie. Mocht dit het geval zijn, dan kan de school aan de ouders adviseren om een officieel dyscalculieonderzoek te laten verrichten. Over de kosten van het onderzoek vindt overleg plaats met de ouders. Indien er wordt gekozen voor een dyscalculieonderzoek bij een extern onderzoeksbureau, dan zijn de kosten hiervan in principe voor de ouders en daar waar dat voor de ouders onmogelijk is, vinden we binnen 2College een oplossing.

Faciliteiten voor leerlingen met dyscalculie

Leerlingen met een officiële dyscalculieverklaring hebben op 2College onder andere recht op extra tijd bij het maken van toetsen ((SO, practicum, proefwerk en PTA) bij vakken waar rekenen een rol speelt. Sommige scholen werken met een faciliteitenpas.

In het onderzoeksverslag worden vaak ook andere compenserende en dispenserende faciliteiten voor het voortgezet onderwijs geadviseerd. De school neemt deze aanbevelingen over waar nodig én waar mogelijk. 2College zijn conform de regelgeving van het College voor Toetsen en Examen en artikel 55 van het examenbesluit VO, in overleg met de medewerker ondersteuningsteam, de volgende faciliteiten mogelijk bij vakken waar een beroep wordt gedaan op rekenvaardigheid:

- Extra tijd voor toetsen: 20-25% extra tijd afhankelijk van de toetsduur en wat praktisch haalbaar is (bij een toets van 50 minuten gaat het om 10 minuten extra tijd, bij een toets van 60 minuten om 15 minuten extra tijd). Bij centraal examens heeft een leerling recht op dertig minuten extra tijd.
- Gebruik van een niet-grafische rekenmachine
- Gebruik van de standaard rekenkaarten die zijn uitgegeven door het College voor Toetsen en Examen (zie bijlage 2).

Dispensatie

Helaas is het niet mogelijk voor leerlingen met dyscalculie om vrijstelling te krijgen voor wiskunde- of rekenonderwijs. Op het vmbo is het mogelijk om in de bovenbouw een profiel te kiezen zonder wiskunde. Op de havo is dit alleen mogelijk in het profiel Cultuur & Maatschappij. Op het vwo is wiskunde altijd een verplicht eindexamenvak.

Rekentoets

Leerlingen die geen wiskunde in hun eindexamenpakket hebben, krijgen vanaf schooljaar 2020/2021 een apart schoolexamen rekenen. Dit geldt zowel voor vmbo, havo als vwo. Hiermee komen de rekentoetsen uit eerdere schooljaren te vervallen. Bij het schoolexamen rekenen zijn bovenstaande faciliteiten voor leerlingen met dyscalculie eveneens van toepassing. Het cijfer op dit schoolexamen rekenen zal daarnaast niet meetellen voor de slaag/zak regeling.

Eindverantwoording

Het lid van de schoolleiding met de portefeuille zorg (Adriënne de Kock) is eindverantwoordelijk voor het (doen) uitvoeren, naleven en actualiseren van het dyscalculieprotocol van 2College.

Zie de bijlage 1 voor de rolverdeling omtrent faciliteiten dyscalculie.

Bijlage 1: Rolverdeling binnen de school

School

De dyscalculieverklaring en het onderliggende onderzoeksrapport worden bestudeerd door [Rianne Reinhard](#), orthopedagoog. Welke faciliteiten de leerling krijgt toegekend, wordt besloten door de orthopedagoog Rianne Reinhard en eventueel de examencommissie.

Het ondersteuningsteam is verantwoordelijk voor het uitvoeren, naleven en actualiseren van het dyscalculieprotocol van de schoollocatie.

[Neeltje Beelderbeek- van Baal](#), dyscalculiecoördinator zorgt ervoor dat leerlingen met dyscalculie bekend zijn bij het docententeam (Zie Bijlage 3 Voorbeeld faciliteitenpas).

Ouders

Indien er wordt gekozen voor een dyscalculieonderzoek bij een extern onderzoeksbureau, dan zijn de kosten hiervan in principe voor de ouders en daar waar dat voor de ouders onmogelijk is, vinden we binnen 2College een oplossing. Over aanschaf of aanvraag van hulpmiddelen zoals eventueel een faciliteitenpas en de standaardrekenkaarten, kunnen ouders contact opnemen met de dyscalculiecoördinator Neeltje Beelderbeek- van Baal.

Leerling

Leerlingen met dyscalculie die van mening zijn dat zij onvoldoende faciliteiten krijgen of dat het dyscalculieprotocol onvoldoende wordt nageleefd, bespreken dit met de mentor of teamleider. Wanneer zij vinden dat dit onvoldoende resultaat oplevert, kunnen zij terecht bij de vestigingsdirecteur. Leerlingen krijgen een faciliteitenpas en zijn medeverantwoordelijk voor het gebruik hiervan.

Interne deskundigen

De orthopedagoog kan het ondersteuningsteam bijstaan en heeft een informerende, analyserende, onderzoekende en adviserende rol als het gaat om leerlingen met dyscalculie.

Op 2College is een aantal remedial teachers werkzaam. Eventuele mogelijkheden tot hulp voor leerlingen met dyscalculie vindt plaats in overleg met het ondersteuningsteam.

Bijlage 2: Standaardrekenkaarten van het College voor Toetsen en Examens (CVTE)
Rekenkaart VO voor schooljaar 2023-2024
Standaardkaart 1

Deze kaart mag worden gebruikt bij centrale examens waarbij rekenen een rol speelt door kandidaten die in het bezit zijn van een geldige dyscalculieverklaring.

Procenten	Aantallen
100%	
50%	
25%	
10%	
5%	
1%	
21%	
9%	
121%	
109%	

Breuk	Kommagetal
1/1	1,00
1/2	0,50

0										1	kilo
0										10	hecto
0										100	deca
0										1000	meter, gram, liter

0										1	meter, gram, liter
0										10	deci
0										100	centi
0										1000	milli

Seconden	Minuten	Kwartier	Uren
60	1		
	15	1	
	60	4	1

Begin (bijvoorbeeld gewicht)	
Extra ..... %	
Nieuw (bijvoorbeeld gewicht)	
Oude prijs 100%	
Korting ....%	
Nieuwe prijs	

Inkoopprijs	
BTW 21%	
Prijs	

Rekenkaart VO voor schooljaar 2023-2024
Standaardkaart 2

Deze kaart mag worden gebruikt bij centrale examens waarbij rekenen een rol speelt door kandidaten die in het bezit zijn van een geldige dyscalculieverklaring.

Procenten

Aantal									
Procenten		100%	1%	50%	25%	10%			

Breuken

Breuk	$\frac{1}{1}$	$\frac{1}{2}$							
Kommagetal	1,00	0,50							

Lengte, massa en inhoud

1	10	100	1000			
			1	10	100	1000
Kilo	hecto	deca	meter/gram/liter	deci	centi	milli

Tijden

1	4	60	
	1	15	

		1	60
uren	kwartieren	minuten	seconden

Korting of afname

Oud = 100%	1%	Korting of afname = ... %	Nieuw

Groei of toename

Start = 100%	1%	Groei of toename = ... %	Eind

BTW

Prijs excl. BTW	1%	21% BTW	Prijs incl. BTW

Rekenkaart VO voor schooljaar 2023-2024
Standaardkaart 3

Deze kaart mag worden gebruikt bij centrale examens waarbij rekenen een rol speelt door kandidaten die in het bezit zijn van een geldige dyscalculieverklaring.

Procenten

Aantal									
Procenten		100%	1%	50%	25%	10%			

Breuken

Breuk	$\frac{1}{1}$	$\frac{1}{2}$							
Kommagetal	1,00	0,50							

Lengte, massa en inhoud

1	10	100	1000			
			1	10	100	1000
kilo	hecto	deca	meter/gram/liter	deci	centi	milli

Tijden

1	4	60	
	1	15	

		1	60
uren	kwartieren	minuten	seconden

Korting of afname

Start = 100%	
1%	
Korting of afname = ... %	
Nieuw	

Groei of toename

Start = 100%	
1%	
Groei of toename = ... %	
Eind	

BTW

Prijs excl. BTW	
1%	
21 % BTW	
Prijs incl. BTW	

Bijlage 3 VOORBEELDEN FACILITEITENPAS DYSCALCULIE**KLEUR BLAUW****FACILITEITENPAS**

Naam leerling
Geboortedatum

Op basis van mijn dyscalculieverklaring heb ik recht op speciale faciliteiten bij de vakken waar rekenen een rol speelt.

GEDURENDE HELE SCHOOLLOOPBAAN

- Extra tijd bij het maken van toetsen
- Gebruik van rekenmachine
- Gebruik van de standaard rekenkaarten.

Deze faciliteiten gelden voor toetsen op 2College Jozefmavo De vakdocenten houden hier zo veel mogelijk rekening mee. De faciliteitenkaart ligt tijdens toetsmomenten zichtbaar op tafel.

Medewerker Ondersteuningsteam

KLEUR GROEN**FACILITEITENPAS**

Naam leerling
Geboortedatum

Op basis van mijn deskundigenverklaring heb ik recht op speciale faciliteiten.

GEDURENDE SCHOOLJAAR 202X/202X

- Extra tijd bij het maken van PTA- toetsen

Deze faciliteiten gelden voor alle toetsen op 2College Jozefmavo De vakdocenten houden hier zo veel mogelijk rekening mee. De faciliteitenkaart ligt tijdens toetsmomenten zichtbaar op tafel.

Medewerker Ondersteuningsteam